මත්ද්‍රව්‍යවලට ඇබ්බැහි වීම කෙරෙහි බලපාන පෞරුෂ ගති ලක්ෂණ
(Personality Traits Affecting Drug Addiction)

ඩබ්ලිව්. ඒ. ආර්. ඒ. වික්‍රමාරච්චි[1]
[1]මනෝවිද්‍යා උපදේශනය පිළිබඳ පශ්චාත් උපාධි ඩිප්ලෝමා පාඨමාලාව, මානව සම්පත් අභිවර්ධන ආයතනය, කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය, ශ්‍රී ලංකාව
[1]ruchilanialoka@gmail.com

ශ්‍රී ලංකාව තුළ මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතය ඉහළ යාම බරපතල මහජන සෞඛ්‍ය අභියෝගයක් වී ඇත. මෙම ගැටලුවට සමාජ-පාරිසරික සාධකවල බලපෑම පිළිබඳව අවධානය යොමු කර ඇතත්, දේශීය සන්දර්භය තුළ පුද්ගල මනෝවිද්‍යාත්මක සාධක, විශේෂයෙන් පෞරුෂ ගති ලක්ෂණවල බලපෑම පිළිබඳ පර්යේෂණ හිඩැසක් පවතී. මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වන්නේ, ශ්‍රී ලංකාවේ පුනරුත්ථාපනය ලබන පුද්ගලයන් අතර "*පංච සාධක ආකෘතිය*" (Big Five Personality Traits) සහ මත්ද්‍රව්‍යවලට ඇබ්බැහි වීමේ රටාවන් අතර ඇති සම්බන්ධතාව විමර්ශනය කිරීමයි.
මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ප්‍රමාණාත්මක සහසම්බන්ධතා පර්යේෂණ සැලසුමක් භාවිතා කරන ලදී. නිට්ටඹුව "නවදිගන්තය" පුනරුත්ථාපන මධ්‍යස්ථානයේ සේවාලාභීන් 30 දෙනෙකුගෙන් සමන්විත අරමුණු සහගත නියැදියකින්, "Big Five Personality Inventory (BFPI)" ඇතුළත් ව්‍යුහගත ප්‍රශ්නාවලියක් මගින් දත්ත රැස් කරන ලදී. දත්ත විශ්ලේෂණය සඳහා SPSS මෘදුකාංගය භාවිත කරන ලදී.
පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන සොයාගැනීම වූයේ, ඉහළ ස්නායු රෝගවාදයක් (Neuroticism) සහ මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතය අතර ශක්තිමත් ධනාත්මක සම්බන්ධතාවක් පැවතීමයි. එමගින් චිත්තවේගීය අස්ථාවරත්වයෙන් පෙළෙන පුද්ගලයන් ස්වයං-ඖෂධකරණය සඳහා මත්ද්‍රව්‍ය වෙත යොමු වන බවට සාක්ෂි සපයයි. ඊට ප්‍රතිවිරුද්ධව, ඉහළ හෘද සාක්ෂියට එකඟ බව (Conscientiousness) මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතයට එරෙහි ප්‍රබල ආරක්ෂිත සාධකයක් ලෙස ක්‍රියා කරන බව හඳුනා ගන්නා ලදී. සම වයසේ මිතුරන්ගේ බලපෑම (90%) මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතය ආරම්භ කිරීමට ප්‍රධාන හේතුවක් බවද සොයා ගැනිණි. මෙම අධ්‍යයනයෙන් නිගමනය වන්නේ, මත්ද්‍රව්‍යවලට ඇබ්බැහි වීමේ අවදානම පුරෝකථනය කිරීමේදී පෞරුෂ ලක්ෂණ තීරණාත්මක වන බවයි. එබැවින්, පුනරුත්ථාපන වැඩසටහන් සඳහා පෞරුෂත්ව ඇගයීම් ඒකාබද්ධ කර, ඉහළ ස්නායු රෝගවාදයක් ඇති පුද්ගලයන් සඳහා සංජානන චර්යා චිකිත්සාව (CBT) වැනි පුද්ගල කේන්ද්‍රීය ප්‍රතිකාර ක්‍රම හඳුන්වා දීමෙන් ප්‍රතිකාර ප්‍රතිඵල වඩාත් ඵලදායී කරගත හැකි බව නිර්දේශ කෙරේ.

මූල පද : *පංච සාධක ආකෘතිය, මත්ද්‍රව්‍යවලට ඇබ්බැහි වීම, පුනරුත්ථාපනය, පෞරුෂ ගති ලක්ෂණ, ස්නායු රෝගවාදය*